

AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” HIVATALOS KÖZLÖNYE

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

A FÖLDMIVELÉSÜGYI MAGYAR KIR. MINISTERIUM TÁMOGATÁSÁVAL

ALAPJA: AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET” BUDAPESTEN,
IX. ker., Üllői-ut 25. sz. (Köztelék.)

SZERKESZTI: LANDGRAF JÁNOS, ORSZ. HALÁSZATI FELÜGYELŐ
Budapest, V., Báthory-utca 7. sz.

Az „Országos Halászati Egyesület” tagjai ingyen kapják.

Nem tagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K. Félévre 3 K.

A balatoni halászat kérdéséhez.

(Befejezés.)

Hogy a márczius 15-én kezdődő általános halászati tilalom mennyire biztosíthatja a halak ivásának sikeréhez megkívántató nyugalmat, arra is vannak adataim.

A sok közül csak két jellemzőre hivatkozom. Mikor a megyék szabályrendelete életbe lépett, a mi járásunk élén olyan szolgabíró állott, a ki közvetlenül is részt vett az említett szabályok előkészítésében. Ezért-e, avagy az ügy iránti különös szeretetből tette-e, azt nem tudom, de tény az, hogy kiváló ambícióval látott azoknak a végrehajtásához is. Szinte éjjel-nappal felügyelte a Balatont és gyakran még a saját alkalmazottaival is lesette a halászokat s jaj volt annak, a ki szabálytalanságon érték.

Egyszer, évek után én is jelen voltam egy ily halászati ügy tárgyalásánál, mely marasztaló ítélettel végződött. Feltűnt azonban, hogy aránylag mily enyhe büntetést szabott a tettesre, s alkalomszerűleg megkérdeztem tőle, hová lett az orvhalászok elleni szigora? Mire ő azt felelte: Letört; letört, úgymond, mert meggyőződtem, hogy még akasztófa alkalmazásával sem lehet ezen a téren máról-holnapra eredményeket biztosítani. Sok idő, sok munka és új generatio kell ahhoz, hogy a Balatonon rend legyen, mivel sok orvhalász nem a halért, de szenvedélyének kielégítése végett halászik.

Az idők folyamán sokszor tapasztaltam ezen szavak igazságát. Előttem folyt le az a küzdelem, melyet az állam, a társadalom, a hatóságok és azok közegei, valamint a magánosok a tilalmakkal elérni kívánt cél érdekében folytattak. Azok eredményeiről a kilenczvenes évek elején alakult Balatoni halászati társulat évi jelentéseiben hűségesen beszámol, évről-évre ismételve azt, hogy a törvényes tilalmak még mindig végrehajthatlanok. Ítéletekre történik utalás, a melyekből az a szomorú tény derül ki, hogy éppen azok nem akartak az általa-

nos tilalomhoz alkalmazkodni, a kik első sorban látták volna ennek hasznát, t. i. a bérlők. A kirótt, sokszor igen érzékeny büntetések daczára, ismét és ismét ákadnak olyanok köztük, a kik jobb ügyre méltó leleményességgel igyekeztek a törvényt kijátszani, mert a fogast éppen olyankor fogták, a mikor az a védelemre leginkább rászorult.

Elismerem, az alkalmazott eszközök is felette szerények voltak s éppen nem állottak arányban a céllal sem a viszonyokkal; annál bizonyosabb tehát, hogy a halak védelmét célzó intézkedések sem érvényesültek úgy, mint kellett volna s a mint azt a keszthelyi tanult halászok utólagosan elhítenni akarják.

Tudomásom szerint ebben az irányban 1900 óta mutatkozik javulás, t. i., amióta a mai bérlőtársaság vette kezébe az őrzés ügyét is. Ez a bérlő, tudatában annak, hogy a szigorúan végrehajtott kíméletnek maga veszi leginkább hasznát, külön e célból alkalmazott partőrök által őrizteti a Balatont, vagyis sem maga nem halásztat, sem pedig mást halásznia nem enged.

Lássuk ezek után a 300—400 öl hosszú és az aprószemű garda-hálók kérdését.

Amúgy mellékesen, csupán az igazság okáért megemlítem mindenekelőtt azt, hogy a bérlő-társaságnak soha sem volt 300 ölnél hosszabb hálója, s hogy ilyeneket annak előtte is már használtak egyes nagybérlők.

Mint nem szakértő, azt hiszem, hogy a balatoni szokásos öreg-hálók ellen haltenyésztési szempontból csak annyiban lehet ellenvetést tenni, hogy azok a nagy halat, illetve ivadékot zavarják. Az utóbbiakat esetleg a sárba is temetik, amazokat pedig felesleges munkára kényszerítik, minek révén csökkentik a hal fejlődését. Ha ez így van, akkor szerintem a háló káros hatása annál nagyobb, minél nagyobb a meghalászott terület. Igen, de a vonyók területe a hálók hosszán kívül a vetett tanyák számától is függ. Mivel pedig egy-egy éjjel az igen hosszú hálóval rendszerint három tanyát kerítenek, holott a kisebbekkel egygyel, sőt kettővel is többet, bizonyos, hogy a meghalászott területek kiterje-

dése között alig van lényeges különbség, vagyis a hálónak a halakra gyakorolt káros hatását illetőleg meglehetősen egyre megy, hogy milyen a húzóháló hossz.

Van azonban egy másik körülmény, a mi nem maradhat figyelmen kívül, s ez a használatban álló háló száma. E tekintetben már nagy különbség van a múlt és a jelen között, a mennyiben a bérlő-társulat 30 húzóhálóval dolgozik, holott előtte 45 ilyen hálóval szűrték a Balaton vizét. E szerint tehát a halaknak a halászszerszámokkal való nyugtalanítása sokkal jelentékenyebb volt a múltban mint jelenleg.

Már az aprószemű garda-halók dolgában az a valóság, hogy ennek használata a régi bérlőkre nézve el volt tiltva, holott a jelenlegi bérlő-társulatra nézve ősztől tavaszig engedélyezve van. Hogy azonban e tilalom nem fészélyezte túlságosan a régi bérlőket sem, annak kimutatására megint lehetne hatósági ítéleteket felmutatni. Erre azonban nem óhajtok kiterjeszkedni, hálásabbnak és lényegesebbnek tartván annak vizsgálatát, hogy minő körülmények tették szükségessé az érintett kedvezmények megadását.

Ha valaki a balatoni halászatnak, mint gazdasági ágának a múltban uralkodó jellemvonását keresi, lehetetlen, hogy azt ne a legközönségesebb *rablóhalászatban* találja meg. Összesen negyven és néhány bérlő halászatot. Mint tudjuk valamennyi, kivétel nélkül, *aratni* akart, a nélkül, hogy *vetett* volna is. Köztük természetesen bizonyos versengés fejlődött, amelynek folytán az egész vonalon feltartóztathatlanul úrrá lett a minden áron való fogás vágya, hiszen mindegyik abban a tudatban élt és cselekedett, hogy az általa gyakorolt kiméletnek a szomszéd veszi hasznát, mert az *nem kímél*. Szerintem ez a *féktelen versengés s az azzal kapcsolatos hallatlan önzés* szülték a mi szép Balatonunk halászatának hanyatlását!

S ha már erről szólok, talán szabad azt is megemlíteni, hogy a tisztelt halászati bérlők még ezt is javukra tudták fordítani, úgy, hogy az ő zsarolásuknak is egyedül a halászati jogok tulajdonosai vallották kárát. Szokássá lett ugyanis, hogy minden bérlői ciklusnál a bérlő lefelé licitált, mindig a viszonyok rohamos rosszabbodására való utalással. Természetesen volt gondjuk arra is, hogy a balatoni halászat mostohaságáról szóló siralmaikat minél szélesebb körökben hallják meg. Az így preparált közvéleményhez aztán csak az hiányzott még, hogy a halászati jogok bérbeadásánál minél kevesebb legyen a bérlőre reflektálók száma. No, ezt meg annál könnyebb volt lehetővé tenni, mert a szokásos rövid lejáratú szerződések valamennyi bérlőre nézve közös érdekké avatták azt, hogy az egymásra való licitálástól tartózkodjanak. Ilyen formán többnyire a régi bérlő maradt a halászati jog, természetesen oly áron, a mit éppen adni akart érte. Nemcsak természetes körülmények, hanem az efféle praktikák is közreműködtek tehát a balatoni halászat elértéktelenségében, a mely hogy végre minő mérveket öltött, arra nézve elég jellemző, miszerint akkor, amikor a mocsárszerű Velencei-tó halászatáért holdankint 2 frt 26 kr. bért fizettek, ugyanakkor a Balaton egy-egy holdja csak 22 krt hozott a tulajdonosoknak.

Nem új, nem is általam kitalált dolgok ezek, mert a balatoni halászati jogtulajdonosokból alakult törvényes szervezet: a „Balatoni halászati társulat“ évek során át foglalkozott velük, s mint az idevágó jegyzőkönyvekből kimutatható, tudatosan és tervszerűen dolgoztak

eme bajok kiküszöbölésén. Orvosszerű a halászatnak egységes üzését ajánlották, mit vagy házi kezeléssel, vagy az egész Balatonnak egy kézbe való bérbeadásával vélték elérni, ez utóbbit úgy, hogy olyan bérszerződés kötéssék, mely anyagi garantiákat nyújt az okszerűtlen üzem ellenében. Mint ismeretes, a társulat egyik keszthelyi közgyűlésen az utóbbi javaslatot fogadta el egyhangúlag.

A bérlői szerződés intézkedései ismeretesek. 25 évi bértartam, kötelező házi kezelés, 5—5 évenként emelkedő bérösszeg, a halállománynak mesterségesen tenyésztett halakkal való évenkénti szaporítása és felújítása, az utolsó 5 éves ciklusban az üzemtervszerű korlátozásokhoz való alkalmazkodás, és minden irányban kellő anyagi biztosíték, képezik azon alapot, melyen a bérszerződés nyugszik. A míg a múltban nyomát sem láttuk az olyan intézkedéseknek, a melyek útját vághatták volna a helytelen kihasználásból eredő károsodásnak, addig a mai bérszerződés nemcsak az okszerű üzemet biztosítja, de a fokozottabb gazdasági követelményeknek is minden irányban érvényt szerez. *A bérlő saját jól felfogott érdekéből folyólag kénytelen helyesen és okszerűen gazdálkodni, mert a halállomány terhére történő zsarolás vagy visszaélés évekre terjedő hatása föltétlenül megbosszulja magát annak a nagy tőkének gyümölcsötetésében, mely a vállalatban fekszik!*

Ilyen módon sikerülven megszüntetni azt az érdekellentétet, mely a halászat tulajdonosai és a bérlők között fennállott, érthető, miért tehet a társulat a bérlő-társaságnak olyan concessiókat is, a minőket a régi bérlőktől megtagadni volt kénytelen? A felelet rá az, hogy azért, mert nem kell visszaélésektől tartania. Részemről ide sorolom az aprószemű gardahálót.

Ha egy bérlő mint mezőgazda kifogástalanul gazdálkodik, földjét rendesen műveli és trágyázza, vajjon lehet-e kifogása a bérbeadónak az ellen, hogy termését lekaszálja és betakarítsa? Már pedig a vizét gondozó és tenyésztett halakkal tudatosan népesítő halasgzadára nézve a háló ugyanaz, mint a kasza a mezőgazdára nézve: *eszköz* a termésnek megszerzésére. Bár kétségtelen, hogy az ilyen hálóval apró süllőt is lehet fogni, s így a visszaélés lehetősége is főforog, de viszont azok a vonatkozások, a melyeket fentebb érintettünk, az ilyen szándékot eleve kizárják. Legfeljebb tehát csak a véletlenül megfogódó apró süllőkről lehet szó, nem pedig ezek szándékos halásztatásáról.

De némi jóakarattal még ezeket is meg lehet menteni, s nem okvetlenül szükséges, hogy valamennyi elpusztuljon. Igaz ugyan, hogy a balatoni süllő rendkívül kényes és kivált a melegebb évszakban hamarosan tönkre megy, ha a vízből kiveszik. De már ősszel és télen szívósabb, s nem egyszer láttam, hogy baj nélkül vissza ereszhető a vízbe. Azt is láttam azonban, hogy erre nem mindegyik halász képes, a mi nyilván a durva bánásmódban leli magyarázatát. Bárki megfigyelheti például, hogy mily óriási különbség van a haltenyésztőnek és a közönséges halásznak a halakkal való bánásmódjában. Amannak a kezében a legkényesebb hal is életben marad, m g az utóbbiéból még a legszívósabb is gyakran holtan kerül ki. Erre alapítom tehát abbéli állításomat, hogy első sorban is magoktól a halásztól függ az, hogy az apró süllők élve kerüljenek vissza a Balatonba. Némi jutalmazással nem lenne nehéz őket lassankint a gyöngédebb bánásmódra is rá szoktatni, s így a visszadobásra fordított munkát szintén gyümölcsözővé tenni.

Még egy kérdést kell szóvá tennünk, már csak azért is, mert a cikk erre látszik leginkább súlyt helyezni. Ez pedig az, hogy az idegenből hozott süllőikrák révén nem igazi fogassüllőkkel pótolják a Balaton nemes halállományát, hanem rosszabb minőségű kősüllőkkel cserélték ki, a melyek nem nőnek nagyra, zsírosabbak, könnyen romlanak, húsuk nem oly jó ízű, mert csak a mocsarakat kedvelik és feketébb színűek, mint a balatoni süllő. Való tény, hogy a balatoni halászok között ezen, általuk többnyire *cseh süllőnek* nevezett hal ellen bizonyos idegenkedést lehet tapasztalni. A nevét minden valószínűség szerint onnan kapta, hogy az első megtermékenyített süllőikrákat Csehországból a wittingau-i híres tógazdaságból szállították hozzánk. Úgy tudom, mindössze négy éven át történt ez így, mert időközben a kormány támogatásával Simontoruján létesült egy nagyobb szabású süllőfiasító-telep, úgy hogy az ötödik esztendőből fogva már kizárólag ebből való vagyis hazai eredetű süllőikrákat helyeztek a Balatonba.

A cikk szerint a *tarka* vagy *kősüllő* (*Lucioperca volgensis*) elterjedése 10 év óta észlelhető, mi némileg arra vall, hogy az idegenből eredő ikrák révén honosodott az meg. (Először, úgy tudom 1891-ben raktak süllőikrákat a Balatonba.) A mit felőle a halásztól hallottam, régen fölkelte figyelmemet s iparkodtam a dolog mibenállásáról közvetlen tapasztalatokat gyűjteni. A halászok szerint tarkább színű, némileg zömökebb testalkatáról lehet fölismerni, meg arról, hogy első hátsőrényszáján egygyel kevesebb tüskéje van, mint a balatoni süllőnek, t. i. előbbinek 13, utóbbinak 14. A tanyavetéseknel, ha ilyen sötétebb színű süllő került szárazra, soha sem mulasztottam el megkérdezni azt, hogy a halászok milyen eredetűnek tartják azt, s érdekes, hogy ebbeli kérdésemre soha sem kaptam egybehangzó választ. Az egyik rész cseh süllőnek, a másik balatoninak mondotta, s jellemző, hogy a tüskék számán megállapítása után majdnem mindig balatoninak bizonyult. Ezzel csupán egy tényt kívánok megállapítani, és pedig azt, hogy nem minden sötétebb színű vagy tarkább süllő, kősüllő, s hogy egészben véve sokkal is kevesebb van, hogysen komolyan szó lehetne arról, miszerint elterjedése a Balaton nemes halállományát igazán veszélyeztethetné. Számbeli adatokra annyiban utalhatok, a mennyiben a balatoni halászati társulattól nyert adatok szerint 100 darab süllő között legfeljebb 1—2 akadt.

Bizonyos elfogultság látszik tehát a keszthelyi halászok állításában, mely főleg akkor szembeötlő, a mikor azt is büneül tudják be, hogy a Balaton bozótosabb részeit kedveli. Nézetem szerint ez nemcsak nem hibája ennek a halnak, de óriási előnye lenne, mert hiszen eszközt adna a bérlő-társulat kezébe arra, hogy általa a Balaton bozótos részeit az eddiginél jobban kihasználja.

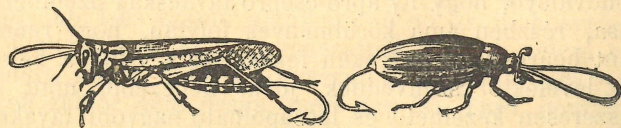
Feladatával tisztában levő halasgzadának tudvalevőleg az a célja, hogy a vizeiben termő haltáplálékot minél értékesebb halhússá változtassa. Azt, hogy a süllő, ha mindjárt tarka süllő is, sokkal többet ér, mint a bozótos helyeken termő egyéb fajta halak, bizonyára jól tudják a tanult halászok. Ha tehát ezek helyett tarka süllőt tudok termelni, nyilván emelkedik a Balaton haltermésének értéke, a mi úgy a halászoknak mint a társulatnak és a tulajdonosoknak érdeke, sőt a nagyközönségé is, mivel a nagyobb kínálat folytán remélhetőleg olcsóbb lesz a süllő.

Hogy húsának nincsen oly felséges íze, mint az ősi balatoni süllőnek, az lehet, e felett már csak azért sem vitatkozom, mert az izlés dolga is. Egy azonban feltétlenül bizonyos, hogy mi még messze vagyunk attól, mint az asztrachaniak, hogy t. i. a köznép is visszautasítsa. Nálunk tudomásom szerint még a kényesebb ízlésű jómódúak sem emelnek ellene kifogást, ha csak nem a nagy ára miatt, a minek folytán nehezen hozzáférhető az mindannyiunkra. De azt is merem állítani, hogy a hal húsának ízére mindig az illető víznek van a legnagyobb befolyása, mert hiszen, mint tudva van, a környezet rá üti bélyegét úgy az állatokra, mint a növényekre. Talán elhiszik nekem azt a tanult keszthelyi halászok, hogy a Balatonnál is érvényesül ez a szabály, s nyilván emben rejlik oka annak, hogy miért jobb a balatoni fogas, mint a dunai és tiszai süllő. Ebből pedig én azt a következtetést vélem levonhatni, hogy a tarka süllő is majd megjavul annyira, hogy jobb lesz mint Asztrachánban.

A mi pedig a túlságos elszaporodást s ebből folyólag a régi balatoni süllőnek keresztezés által való degenerálódását illeti, megvallom, ettől szintén nem tartok annyira, mint a cikk t. írója. Hitemet pedig hazai vizekből vett tapasztalatokra alapítom, nem pedig a tőlünk annyira messze fekvő asztrachánira, mely tudvalevőleg nem is a legrövidebb úton, hanem nyugat felől került hozzánk. Nevezetesen nálunk a Dunában ős idők óta vannak kősüllők is, kiváltképpen az alsó Dunában. Ám az ottani halászok épp oly gyéren előforduló halnak ismerik mint a balatoniak. De nem észlelték azt sem, hogy a fogassüllővel kereszteződött volna. Vajjon miért kellene ezt éppen a Balatonban tennie, ha csak nem azért, hogy legalább ebben az egy dologban legyen igazuk a tanult halászoknak?

És most befejezésül még egyet. A ki a gyakorlati élet szükségleteivel szemben nem követ strucz-politikát, hanem szemét nyitva tartja és elfogulatlanul bírál, az bizonyára látja azt az óriási változást, mely a Balaton halászatának mai és a régi kezelése között fennáll. Láthatja, hogy ott ma nemcsak halfogást üznek, de tervszerűen igyekeznek mindazon tényezőket is megteremtteni, a melyek a halak életfeltételeinek kedveznek s ez okon azok szaporodását és fejlődését biztosítani képesek. Ilyen értelemben az olyan termelés, a melyk-nél a művelés tárgyát a víz, termékét a hal, eszközeit pedig a töke és a szakértelem alkotják. Egy ilyen modern halasgzadáságnál a halfogás csak egyik része az üzemnek és pedig a haltenyésztéshez mérten a kisebb jelentőségű része. Bármilyen járatos is valaki a halfogásban, abból éppen nem következik, hogy az a haltenyésztés terén is szakértő. Részemről teljes készséggel meghajlok a mi balatoni halászainknak a halfogás körül bírt tudásuk és tapasztalataik előtt; de már ha haltenyésztésbe, avagy egy nagyszabású halasgzadaság üzemébe vágó speciális kérdéstről van szó, megvallom, döntőnek csak úgy nem fogadom el véleményüket, mint ha az öreg béres valamely mezőgazdasági vállalatban azért követelné a maga részére a kritika jogát, mert tanult gazda, hiszen ostorosgyerekből cseperedett öregbéressé s azóta folyton szánt-vet.

Sz. B.

Haltenyésztés a porosz állami erdőbirtokon és a német Halászzati Egyesület múlt évi jelentése.

A st.-louisi kiállításra a német földművelési kormány megbízásából E. Eberts casseli kormánytanácsos és erdőmester a fenti címmel (Die Fischzucht in den preussischen Staatsforsten) egy kis füzetet állított össze. A szerző szívességéből alkalmam volt a kéziratnak jelzett könyvecskebe betekintést nyerni és így annak igen tanulságos tartalmát a „Halászzat“ olvasóival megismertetni.

Szerző első sorban történeti visszapillantást vet a német halászzati és vízjogi törvényekre; nemcsak Poroszország 8 tartománya bir külön-külön törvényvel, hanem az apró-cseprő herczegségek mind dokumentálják állami önállóságukat különböző halászzati törvényeikkel, melyekben igen gyakran homlokegyenest ellenkező elvek vannak lefektetve s melyek természetszerűleg e téren igen visszás állapotokat teremtettek. E bajokon segitendő, a német földművelésügyi kormány most dolgozik oly törvényjavaslat alkotásán, mely főbb pontjaiban lehetővé teszi, hogy benne az összbirodalomra érvényes elvek jussanak kifejezésre.

E törvényjavaslat kidolgozásában jelentékeny szerep jutott a Német Halászzati Egyesületnek; úgy van contemplálva, hogy az új törvény szerint minden tartományi kormánytanácsban egy halászzati előadó állás lesz rendszeresítve, az előadónak viszont elméletileg és gyakorlatilag képzett szakemberek fognak rendelkezésére állani, kiknek feladata az illető tartomány halászzatának regenerálása és emelése, halászzati és haltenyésztési, valamint értékesítési szövetkezetek létesítése, stb. Az új törvény egy jelentékeny része a gyári szennyvizek által okozott károk és ezek megtérítésével foglalkozik, még pedig oly módon, mely a víztulajdonosok aggályait a jövőben szenvedhető károkat illetőleg eloszlatni van hivatva.

A könyvecske további részében igen figyelemreméltó adatokat találunk a porosz állami erdőbirtok keretében üzött haltenyésztésről. Az állami bevételek között nem kevesebb, mint 2.160,000 márkával szerepel e tétel, mely részben az erdőbirtokhoz tartozó nyílt vizek bérbérlésében, részben a saját regieben üzött haltenyésztésből ered.

Az összes erdőtiszték a haltenyésztésből szakoktatást nyernek, már meglehetősen képzettséggel lépnek állásukba, hol azután tág terük van tapasztalataik bővítésére. A földművelési miniszterium az erdőtiszték mindegyikének előfizet a szaklapokra, azonkívül, hol indokolva van, minden erdészeti kerület egy kisebbszerű költőházat kap. Egy 1883. október 6-án kelt földművelési miniszteri rendelet az ily költőházak kezelőinek az általuk felmutatandó eredmény arányában renumeratiót is helyez kilátásba. E költőházakban ma már több millió pisztráng és lazac lesz kiköltve s az állami vizekbe bocsátva.

De nemcsak az erdei patakok, csermelyek lesznek hasznosítva, hanem az úgyszólván minden erdőben kisebb-nagyobb mértékben előforduló tavak és tócsák is. Tudvalevő, hogy ily apró-cseprő tavacsák üzemben tartása, részben ama körülmények folytán, hogy rendszerint beárnyékolt helyeken fekszenek s vizük a belehulló levelektől szenvednek, jóval nehezebb, mint a rendszeresen kezelhető és lecsapolható nagyobb tavaké.

Dr. Eckstein eberswaldi tanár ily apró tavak hasznosításával folytatott kísérletei azonban beigazolták, hogy okkal-móddal ily vizekből is lehet jövedelmet produkálni. Az ő tapasztalatainak alapul vétele mellett az erdőbirtokokon e tócsákban hektáronként 25—50 kgr. halhúst produkálnak. A mi legfeltűnőbb, az, hogy Eckstein a czompón kívül a szivárványpisztráanggal ért el igen jó eredményt oly erdei vizekben, melyeknek alig volt számbavehető hozzáfolyásuk. Azonban nemcsak a már meglevő vizek lesznek a haltermelés szolgálatába fogva. Mindenütt ott, hol a talaj és egyéb viszonyok tógazdaságok létesítését indikálják, ott ilyenek részben saját regieben, részben bérleti alapon lesznek létesítve, a mely utóbbi esetben egy 1901. évi április 24-én kelt miniszteri rendelet értelmében a minimális bér nem lehet kevesebb, mint a tógazdaság céljaira occupált terület kataszteri tiszta jövedelme, hozzáadva a létesítési költségek 3—5%-át. Ily alapon létesültek a frankfurti kormányzósági kerületben a hochzeiti, a liegnitzi kerületben pedig a hoherswerdai főerdészethez tartozó tógazdaságok, melyek egyike 1255, másik 4200 márka évi bérrel gyarapítja az állami bevételeket.

Eberts kormánytanácsos könyvecskejé végén egy kimutatást közöl, melyből kitűnik, hogy egyedül Poroszország a halászzat emelésére az 1904. évben 434,579 márkát fordított.

Közöltük ez adatokat, melyekből, ha egyebet nem, azt a tanulságot meríthetjük, hogy a porosz földművelési kormány nagyon is ismeri a haltenyésztés közgazdasági jelentőségét s a dolog ethikai oldalától, t. i. a példaadástól eltekintve, számottevő jövedelmi forrást tudott teremteni semmiből.

Ha e könyvecske ismertetésével rámutattunk arra, hogy Poroszországban minő az állami tevékenység, a Deutscher Fischereiverein múlt évi jelentésének vázlatos ismertetésével viszont azt akarjuk demonstrálni, hogy a társadalmi tevékenység lépést tart az államiéval.

Tán egy országban sincs úgy kifejlődve a társulási szellem, mint Németországban, de az eredmény meg is mutatja, hogy az egyesülésben mily hatalmas alkotási erő rejlik. A Berlinben székelő Német Halászzati Egyesület, melynek protektora a halászzat ügyei iránt meleg érdeklődéssel viseltető német császár, elnöke pedig a legnagyobb német tógazdaság tulajdonosa, Hatzfeld herczeg, az egész birodalomra kiterjed; rendes tagjai sorában találjuk a 6 uralkodóházbeli tagon és 1400 magánszemélyen kívül az egyes államok miniszteriumait, gazdasági tanintézeteket és iskolákat és végül Németország összes halászzati egyesületeit. A birodalmat alkotó minden egyes államnak ugyanis megvan a maga halászzati egyesülete, mint például a württembergi, bajor- és szászországi stb. egyesületek; ezek magukba foglalják a kerületi (Kreis), ezek viszont a járási (Bezirksfischereiverein) egyesületeket. Összeségükben ezen német egyesületek ma 10,000 tagot számlálnak s minden egyes tagjuk után 30 fillér évi járulékot fizetnek a berlini anyaegyesületnek, a mely ennek fejében a fiókegyesületeknek ugyancsak hathatós ellenszolgálatot tesz.

A német halászzati egyesület, melyet a birodalmi kormány évi 30,000 márkával támogat, a jövő évre szóló költségvetésében 73,950 márka bevételt s ugyanannyi kiadást irányoz elő. Az egyesület Müggelseeben egy biológiai és halkísérleti állomást tart fenn, melyet ezenkívül több város törvényhatósága és a halászzattal kontaktusban lévő testület is támogat. Ez állomás feladata a halak természetes és mesterséges táplálkozása.

sának tanulmányozása, szennyvizek vizsgálata, hal- és rákbetegségek okainak felderítése, stb.

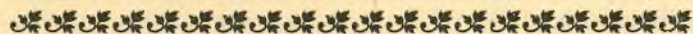
Hogy minő hatalmas eszközökkel dolgozik az egyesület, arról tanúságot tesz a nagymennyiségű növendékkel, a mely a különböző tartománybeli egyesületek közvetítésével kerül évenként a közvizekbe. A lefolyt évben ki lett osztva:

Pisztrángivadék	757,484	drb
Szivárványpisztráng	115,378	„
Pérhal	74,825	„
Saibling	189,545	„
Galócza	42,200	„
Ponty	96,380	„
„	3,240	font
Czompó	31,225	drb
Coregonus	2.664,748	„
Süllő	600	font
Angolna	420,000	drb
„	17,145	font
Pisztrángsügér	4,012	drb
Rák	28,080	„

Megjegyzendő, hogy ezzel nincs távolról sem a közvizek benépesítésére irányuló tevékenység kimerítve, mert az egyes államok maguk is gazdagon dotálják e célból egyesületeiket.

Az egyesület jövő évi programja igen gazdag, legjobban érdekelhet bennünket ennek ama pontja, mely az élő halak vasuti szállításának kérdésével, illetőleg az e téren eszközözlendő javításokkal és újításokkal foglalkozik. Vajha hasonló mozgalomról nálunk is referálnék.

Dr. Hirsch Alfréd.

Pisztránghorgászat.

(2. folytatás.)

A „Halászat“ számára írta: Öreg horgász.

A pisztrángos helyek. A pisztráng mindenek felett lesből támadó hal, minélfogva állását is aszerint választja. Különösen szereti a patakban levő nagyobb kövek és tuskók által képezett szorulatok mögötti zubogókat, továbbá a fagyókerek alatt és a part pandaljait, mélyedéseit. Zúgók és gátak alatt állnak rendszerint a legnagyobbak. Forgók, örvények alsóbb részeit szintén kedvelik. Nyáron, meleg időben pedig a bokrok árnyékában huzza meg magát, a honnan az est beálltával indul prédája után.

A kisebb pisztrángok társaságban is találhatók, ellenben a nagy egymagában éli világát jól elbújva rejtekében. Az ilyen helyet kerüli is aztán a többi, mert a pisztráng saját fajtabelinek se kegyelmez, ha megkaparinthatja.

Étvágya soha nem szünetel s ha teljesen jólakott, kedvtelésből rabol tovább. Ha a horogról leszakadt vagy szerencsésen leszabadult, negyed óra múlva ugyanazon helyen újra megy horogra.

Vannak azonban nála is oly időszakok, a mikor nem reagál a csalíra. Igen szeles-hideg időben, vagy nagy melegben, a mikor úgy látszik, mintha restség venne rajta erőt, avagy ha olyan a nyújtott csali, melyből már untig jólakott, fittyet hány a csalinak. Az utóbbi esetben csakis a csalétek megváltoztatása segíthet.

Az Amerikából importált szivárványos pisztráng és pataki saibling viselkedése egyezik a pisztrángréval.

A lepényhal (Thymallus vulg., pérhal, pénzes pisztráng, némely helyen helytelenül domolykó) szokásaiban sokban eltér a pisztrángtól.

Mint előzőleg már említve volt, a pisztráng szintáj alsó felében nagyobb patakokban és kisebb folyókban honos, hol a víz már nem oly hideg, mint a hegyi patakok felső részén és mélyebb. Egészben véve kevésbé falánk és ragadozó, mint a pisztráng. E mellett igen válogatós is, úgy hogy jóval nehezebb horogra kapni, mint amazt.

Eledelét bogárság, légy, lepke, kukacsz, giliszta, rák féle, vízi bolhák képezik és haltenyesztők és haltudósok szerint más halak ikráit sem kiméli. Természetére nézve ugyan kevésbé félénk, mint a pisztráng s bár a horgot akkor is veszi, ha a horogint látja, mégis egészben véve nagyon gyanakvó és óvatos hal, a miért célzerű, ha a szerszám minél finomabb, hogy azt mentől kevésbé vegye észre.

Szereti a sebesfolyást és a mély vizet, szeret kövek közt és bokrok alatt állni, különösen a forgók kijáratainál.

A lepényhalat többnyire mülégygyel fogják, ritkábban gilisztával. Kis halra állítólag egyáltalán nem megy.

Ezek volnának nagyjából e két halfaj azon szokásai és tulajdonságai, melyekkel a horgásznak okvetlenül számolnia kell, ha eredményt óhajt elérni.

II. A horogszerszám.

Miután a pisztráng és a lepényhalak között vajmi ritkák a kilós példányok, azok horgászatánál felesleges a nehéz és erős horognyél, annál is inkább, mert kivált a mülégygyeli horgászatnál hamar kifárasztaná a horgászt. *A horognyél* tehát mindenekelőtt könnyű, ruganyos és hajlós végű legyen. Hogy milyen nagy legyen a nyél hossza, az már inkább ízlés dolga. A magam részéről jobban szeretem a rövidebbet (3 méter), mert ez kezelhetőbb és nem fáraszt.

Azonban sok horgász a hosszú (4 m.) nyélnek ad elsőbbséget, állítva, hogy evvel messzebb ér. Ez igaz ugyan, de sokkal fárasztóbb. Az is áll, hogy hosszabb nyéllal jobban dirigálhatjuk a mülégyet és tarthatjuk vissza. Nézetem szerint idősebb egyénnek rövidebb és fiataloknak a hosszabb horognyél való inkább.

Legjobbnek az aczél horognyeleket (Bristol aczélbotok) tartják, mert igen könnyűek, 200—300 gramm súlyúak s amellet erősek, tartósak, hajlékonyak és ruganyosak. Áruk 30—50 korona. Magam nem horgásztam ilyenekkel s így véleményem sem adhatok róluk.

Ugy könnyűség, mint ruganyosság tekintetében közel áll ezekhez a hasított bambusnyelek (gesplieste Bambuszrute). Már ezeket melegen merem ajánlani. Áruk kiállításuk szerint 8—150 korona. Súlyuk 200—300 gr. A különféle fanemekből való nyelek, kivált a drágábbak, szintén igen jók, csak hogy nehezebbek és merevebbek, a miért inkább síkvidéki nagyobb halra valók. Az úgynevezett Generál-nyeleket nem ajánlom pisztránghorgászatra, mivel rendesen súlyosak.

A horogín. Pisztránghorgásra horogín (zsinór) gyanánt okvetlenül fonott és vékony selyemzsinórt használjunk. Gilisztás horogra legcélszerűbb a kereskedők árjegyzékén 2-ös számmal jelzett zsinór, míg légyhorgászathoz a vékonyabb 1-es számú ajánlható. A mi az ín hosszúságát illeti, úgy gilisztás horgászatnál elégnék vélem a 20 métert, míg a mülégy-horgászatnál 30 méter legyen. Az ilyen zsinór nem drága, mert egy 20 Yard hosszú 2-ös számú 1.20 K. és egy 30 Yard hosszú 1-es sz.-nak

az ára pedig 1'40 korona. Megjegyzem, hogy egy Yard = 91'5 cm.

A horogin vagy sárgás, vagy ha impregnált, akkor kékes szíű legyen. Ez utóbbit még kevésbé veszi észre a hal, mivel úgy a víz, mint az égboltozat színével inkább talál.

Rövid- vagy rosszul látó horgászok, hogy a horogint lássák és tudják, merre jár a horog, jól teszik, ha a bot végétől mintegy 3'0 m-nyire a horoginra vékony zöld selyemmel egy kis virágot vagy fülevelet kötnek. Ettől a hal nem ijed, a horgász pedig látja a horoginnak körülbelül a fele részén a jelt és innen, valamint a horogin irányából nem lesz nehéz megállapítani, hogy hol úszik a horog. Ez persze csak gilisztás horgászánál szükséges. Azt is láttam, hogy egy gyakorlott horgász, ki rövidlátó volt, a horoginra a horogtól circa 1 méterre egy parafadugót alkalmazott és azt figyelte. De, mivel a dugó rendszeren a horog elé kerül és riasztja a halat, ez nem jó.

Az előin vagy csapó (Vorfach, Vorschlag, Poil). Ez arra jó, hogy átlátszóságánál fogva a gyanakvó hal észre ne vegye. Selyemhernyó-bélből, különféle vastagságban készül. Ezen előin a horogpatony és horogzsinór közé jön.

A kereskedésekben két végén hurokkal ellátva 1, 2, és 3 Yard hosszúságban alkalmazásra készen kapható. Ára az 1 Yardosnak minősége és erőssége szerint tuczonként 70 fillértől 7 koronáig.

Az előin a pisztránghorog nélkülözhetlen alkotórésze, mert általa érjük el azt, hogy a hal a horogzsinórt nem veszi észre, mivel annyira átlátszó, hogy ezt a hal nem látja. Gilisztás horognál elég 1 Yardos, — de ha mülégygel horgászunk, már 2, sőt jobb 3 Yard hosszút kell használni.

Alkalmazása úgy történik, hogy a vastagabb végét a rajta levő huroknál fogva a horoginnal, a másik, kissé vékonyabb végét pedig a horogpatonnyal kapcsoljuk össze. Az előin mindig vékonyabb legyen, mint az in, úgyis az horog patonyának is vékonyabbnak kell lenni, mint az előinnak. Ez szabály.

Különösen szem előtt tartandó ez a mülégyhorgászatnál. Itt az előin a lehető legfinomabb legyen, hogy az óvatos lepényhal gyanúját fel ne keltse. Az ilyen finom féregbél nem könnyen szakad, úgyannyira 3—4 kilós halat, ha tudunk vele bánni, könnyen elbir. Ha száraz, összesodródik, a mint rendszeren a kalap körül tekerve hordják. De ez nem jó szokás, mert a nap heve igen kiszáritja, a mikor törik. Ha törlógummal néhányszor végig húzunk rajta, magától is kiegyenesedik, ha párszor vizet ér. A megbízhatóság kedvéért csakis első minőségű árút vásároljunk.

A zsinórkerék vagy horogin-motólla.

Noha nem is multhatlanul szükséges a pisztránghorgászathoz a zsinórkerék alkalmazása, azért azt mégis ajánlom. Általa ugyanis a horogin hosszát kedvünk szerint vagy a viszonyokhoz mérten, kényelmesen szabályozhatjuk, esetleg ha nagy hal akad a horogra, a kerék segítségével könnyebb vele elbánni, mint anélkül.

Vannak ugyan olyan pisztráng- és lepényhalhorgászok is, a kik a zsinórkeréket károsnak állítják, mivel szerintük annak alkalmazása folytán a horogin a horogboton könnyen öblösödik, ennek folytán lazán áll és míg a bevágásnál ezen öblök kinyúlnak, az ember elkésett.

A ki ettől fél — mit egyébként kis vigyázattal elkerülni is lehet — jól teszi, ha a horogint a bot végén

levő karikán egyszer körülcavarja. Ezt a csavarást aztán szükség esetén hamarosan el lehet távolítani.

De annál előnyösebb a zsinórkerék ha bokros, benőtt partokról gilisztával horgászunk, mert ekkor oly röviden tartható a horog, a mint tetszik, az innak egyszerű feltekerése által, holott ha ez nem lenne, csak hosszú piszmogás után érhetnénk célra. Viszont ha mülégygel horgászunk, a zsinórkerék segítségével bármily messzire lehet a horgot eresztetni, a mit anélkül nem lehetne tenni. Előnye végül a meredek partú pataknál, a hol a halat bokrok vagy fák miatt hátrafelé dobni nem lehet az, hogy a zsinórkerék használatával odahúzzom a halat, ahol az kiemelhető; egyszóval a zsinórkeréknek annyi az előnye, hogy kár volna azt elhagyni.

A pisztránghorgászatnál nincs szükség nagy kerékre, mert a 20—30 méternyi vékony in a legkisebb keréken is elfér. Amellett a kis kerék kevésbé is aggat és nincs is úgy útban, mint a nagy.

Igen egyszerű, de e mellett nagyon czélszerűek a fából való úgynevezett Nottingham-kerekek. Egy ilyennek ára 60 fillértől 16 koronáig váltakozik; a drágábbakat már távoldobásra, nagy halra és fonó horgászatnál használják. Pisztrángzásra az egyszerűbb és olcsóbb is megfelel. Egyébként igen különböző szerkezettel mindenféle ércből, nikkelezve, bronzirozva készítik, úgy, hogy ki-ki izlése és erszénye szerint válogathat bennük.

A sülyesztő ólom. Rendeltetése a horgot a víz fenekéhez közel tartani. Persze csak a gilisztával és kis hallal vagy effélékkel csalizott horognál alkalmazzák, mülégy-nél vagy ott, hol a csalinak a víz színén kell úszni, szükségtelen.

Mentül nagyobb a patak sebje, annál nehezebbnek kell az ólomnak is lenni. Egy pósta vagy ficzkó rendszeren elég nehéz.

A sülyesztő-ólmot különféle alakban és módon szokták alkalmazni. Vannak lyukasított és hasított golyók és ficzkók, kisebb-nagyobb sörétek és olivák; az ónt ezeken átfűzik, vagy kívülről sodrás által erősítik fel arra.

Ki-ki maga is készíthet magának sülyesztő-ólmot azzal, ha egy ólomgolyót addig lapít kalapácsal, míg hajlíthatóvá lesz és ekkor mintegy hüvelynyi széles szalagokra vagdalja szét. Ebből aztán a szükséghez képest az előinra is alkalmazunk. Ennek az az előnye, hogy nem feltűnő, mert pedig lapos nem akad meg oly könnyen a kövek között, mint a golyóforma. Hátránya azonban, hogy a horognak nincs játéka, pedig előnyös és kívánatos, hogy legyen.

Az átlukasított és így felfűzött sülyesztő annyiban előnyös, hogy azt egy helyen tartva, ha a horogint lazítjuk, a horog előre úszik, így távolabb esve a sülyesztőtől, a víz sodrában vígan játszik, ezzel pedig a lesben álló halat kapásra ingerli. Ámde a gömbölyű sülyesztő hamar elakad.

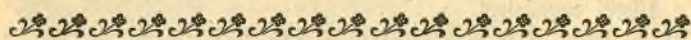
Szokták még a sülyező-ólmot úgy is alkalmazni, hogy öt- vagy több nagyobb (nullás) sörétet, félig behasítanak és egymástól 6—7 mm-nyire az előinre csiptetik a fogával. Mivel ez akad el legkevésbé, vagy ha el is akad, könnyen kiszabadítható, határozottan ajánlható.

Sokan a sülyesztőt a horogpatonyra alkalmazzák. Én ezt károsnak tartom, mivel közel esve a horoghoz, a halat elriasztja. A kik pártolják, előnyül azt hozzák

fel, hogyha a horog elakad és szakítással lehet csak kiszabadítani, mindig a sülyesztőnél szakad, vagyis csak a horog vész el, a horog előlona pedig sértetlen marad. Jó magam a sülyesztőt a horog előlónára erősítem, elérvén ezzel azt, hogy távolabb esik a horogtól és ha a horog törik vagy a patony szakad, nem kell új sülyesztőt a kicserélt horogra rakni.

(Folytatjuk.)

Halellenségek.

II. Az emlősök közül. (6. Folytatás.)

1. A csapda alkata és alakjára, 2. A hely megválasztására, a hol a csapda fölállítatik, s 3. a csapda elhelyezési módjára és szagtalanítására.

A csapdák különféle alakúak és szerkezetűek szoktak lenni. Téves volna azonban azt hinni, hogy — miután mindegyik becsapódik — egyformán alkalmas a vidra fogására. Nem. A vidrának excentrikus zömök, de hosszú s meglehetősen vastag testalkata s különösen vas-erős izomzata megkívánja, hogy a vastör is ehhez képest lehető nagy kerületű, masszív alkatú s erős rugókkal felszerelt legyen. Ezek mellett azonban a fogóél lehető tompa s csakis nagyobb görbületű rézcikkell ellátott lehet, hogy a megfogott testrészt jól *becsípve*, a megmozdíthatlanságig biztosan tartsa, de ne reszelje vagy vágja át s még kevésbé legyen egyszerű síma felületű vagy gyengébb rugóval ellátott, melyből a vidra pillanat alatt kirántja magát. Különösen ha a lábainál van megfogva, azokat gyengébb vasból könnyen ki tudja húzni, mivel a lábai a végök felé nemcsak erősen vékonyadnak, de a tömött szőrözlet miatt rendkívül símák is. Magam azelőtt egyszerű bolti vasakat használtam s bizony mondhatom 70% eredménytelenül; sőt különösen a fogásoknál, bőrfoszlányok csüngtek rajtuk, de a vidrák ki tudja merre jártak.

Fogási célra igen kitűnő vasakat lehet kapnia a sziléziai gyárosoknál. A perfekt kidolgozás és alkat mellett oly erős rugói vannak ezeknek, hogy segéd-eszköz nélkül egy ember alig képes azokat kifeszíteni. Darabja 3 frt 70 krba kerül, tehát olcsóbbak a boltiaknál. Rendesen négyzet alakzatúak, belül rejtett rugókkal, a mi a könnyű elhelyezést képesíti, anélkül, hogy a fölösleges részeket az állat észrevehetné. Azonkívül elég állékony, a mennyiben súlyra nézve is két darab meg öt kilogrammra. Vannak ezenkívül különféle szerkezetűek; többek közt az újabb találmányú „fogó-rúd“-ak, de ezekhez alkalmas tiszta terep kívánatik s ennél fogva éppen ott nem igen szoktak beválni, a hol a vidrának legkedvencebb váltói vannak. A helyek megválasztásánál, a hol t. i. a vasakat felállítani szándékozunk, ismerni kell a vidra szokásait, életmódját s ezek nyomán azután tanulmányozni s megállapítani a „járását“, a hova helyezendők azután a vasak. Ha azonban szokásait is jól ismerjük, akkor szinte mesterkéltten készíthetjük őt be a törbe, illetőleg a csapdába. Tartózkodására nézve mondhatjuk, hogy a vidra mindenütt található, úgy az alföldi síkság sáros vizein és nádasaiban, mint a hegységek patakjaiban s a havasok rohanó vizeiben; persze oly tengerfeletti magasságig, a hol még hal lakja a vizeket.

A havasoknál specziel a meddig pisztráng tenyészik, a mi a fogarasi havasokon, észleleteim szerint, körülbelül 1200—1300 méterre tehető a tengerszín felett.

Tanyáját, vagy nappali szállását bárhol felüti, ahol kirándulása véget ér. S talán inkább lehetséges, hogy csak a síksági tavak és nádasoknál, a hol halászati útja, mondhatni, egy területen mozog, tartja meg ugyanazon bűvhelyét s abba visszatér.

De a hegységi patakoknál ez csak akkor esik meg, ha rablójárata visszahozza őt a hely közelébe, s míg az alföldi vizeknél rendszeren csak közvetlen közelében, a nádasban, vagy a füves partok gyökérzetében tartózkodik: a hegységi patakoknál nem ily következetes-séggel tartja lakását.

Sokszor volt már alkalmam itt is, de különösen az északi Kárpátokban tapasztalni, hogy halászati terepéül szolgáló pataktól másfélórai távolságra is elhúzódik be az erdők közepe s teleje felé s ott sziklabarlangokban vagy széltörések alatt huzza meg magát estélig, a mikor rendszeren ugyanazon az úton visszamegy a patakba s azon végig halászik egész hajnali szürkületig, a mikor ismét ott keres nappali bűvhelyet, a hová addig megérkezett, sokszor a szomszéd megyében. Ha halászati körén túl talált elcsatangolni, akkor a legközelebbi éjjel visszafelé halászik kiindulási pontjáig s így 2—3 napig is kimaradhat.

Itt, ezen a vidéken, ily halászati útja a következő távolságokból áll: Mondjuk, hogy a havason a pisztráng előfordulási határán tartózkodik vagy „nappaloz“ — akkor estére, azaz az egész éjjelen át biztosan lehalászik, az onnan mintegy 15—20 km-re levő Oltig. Következő nap az Olt füzeseiben vagy parthasadékai-ban húzza meg magát s éjjel szerencsét próbál az Olton vagy le-, vagy felfelé, szintén 10—15 km. távolságig s a rá következő nappal ott marad. Éjjel ismét visszatér az Olt folyón levő előbbi helyéhez, míg végre a negyedik éjjel visszakerül a havasra. Az északi Kárpátokon pedig többször nyomoztam, midőn egyik patakból, a hegyek vízválasztóin keresztül, a 2—3 órára eső másik patakba tért át. Ezekből is látható tehát, hogy vizeink sehol sincsenek megvédvé tőle s merészsége arra is reáviszi, hogy esetleg városon, falun keresztül vezető patakon, csatornán s ezeken épített vízi berendezések gátjainál ép oly kényelmesen dolgozzék, mint a távol fekvő erdők magányában, mint azt számtalanszor észleltem. Sőt néha elég szemtelen ily helyeken nappalra még meg is maradni! Csak legutóbb is az esett meg, hogy a mint ilyen malomgátnál kézi hálókkal halásznak, a mely halászati módnál dorongokkal zavartatnak a halak a gyökerek s kövek közül a a lejjebb felállított hálókba, a hálót tartók bámulatára egy szép példány vidra csúszott a hálóba; de míg embereim ügyetlenül ide-oda kapkodtak, az már rég kiesűszott a kelepceből.

A vidra halászata nincs bizonyos időhöz kötve. Rendesen késő alkonyatkor hagyja el oduját, a midőn már nincs oka tartani attól, hogy esetleg „profán“ szemek észreveszik. Gyakran azonban még elég világos alkonyatkor megkezdí útját, sőt éppen az őszszel délután 4—5 óra tájt az Olton egy nőstény öreget, a mely ott három fiával egész nyugodtan halászott, mitsem törődve a part túlsó részén kiabáló halászokkal, sem a felettük rikácsoló varjúkkal. De láttunk egyszer Fót-Mogyoród határában a kora délutáni órákban is két halászó vidrát. Ily halászataik közben — a nagyobb vizeknél — mindig az egyik part közelében haladnak. Lebuknak s rövidebb-hosszabb ideig maradnak a víz alatt, azután felbukva a vízszinre, nyugodtan úsznak egy darabig s csak az orrukat s szemeiket tartva ki a vízből, nagyo-

kat fújva s tüszögve haladnak. Néha, ha már az egyik oldalt lehalászták s az már kevés prédát nyújt, átúsznak a túloldalra, a mi azonban ritkábban fordul elő. S habár úszkálásuk egyfolytában hosszabb területre terjed is ki, gyakrabban kijönnek a partra, illetve a szárazra, hogy itt magukat kipihenjék és a szerzett prédát elköltsék. S ezen kiszállásuknál, több évi hosszabb megfigyelésem szerint, rendes pihenő, illetve kimenő helyeiket annyira megtartják, hogy pl. fogott nagyobb prédával is inkább elúsznak egy ilyen helyhez, mintsem azonnal ismeretlen helyen „kikötnének“.

Ezen helyek azután lehetnek vagy benyúló zátony-részek, vagy meredek part alatt húzódó kis ösvény, avagy földomladék, partszakadás, gátpadolat, sarkantyú-kiszögellés, vízbe dőlt szálfák, tuskók, vagy vízbe vert vastagabb czölöp, sekélyebb helyeken kiálló szikla, nagyobb kődarab, vagy súlyesztett rőzse stb.

(Folyt. köv.)

Lakatos Károly.

— TÁRSULATOK —

A „Kettős-kőrösi“ halászati társulat febr. 21-i közgyűlésén alapszabályait és üzemtervét módosította, mivel vízterületét nagyobbította az Élővíz-csatorna, illetve annak „Gerlai“-ágának a társulat kötelékébe való utólagos bevonása által. Az igazgató jelentette, hogy a társulaton kívül fekvő okok miatt a fogassüllőikra-költés a lefolyt évben nem volt oly sikeres, mint egyébkor, továbbá, hogy a tavaszi árvizek levonulása után a kubikgödörökben visszamaradt halak kihalásztatása folytán 545 kg. ivadékot sikerült a Kettős-Kőrös számára megmentenie, végül, hogy a társulat vízterületein elkövetett kihágásért 11 feljelentés történt, melyek mindegyikében marasztaló ítéletet hozott a hatóság. A gyepesi és határerí halrekesztők felállítására a hatóság részéről engedélyeztetett, azonban oly súlyos feltételek mellett, hogy így a kivétel a társulat anyagi erejét felülmulja. Ennek folytán a társulat eláll annak létesítésétől, annál is inkább, mert az ivadéknevelés céljaira más terület is kínálkozik, a melyet az országos halászati felügyelőség kiküldöttje is alkalmasnak talált. Minthogy ez a terület különösebb berendezést sem igényel, a közgyűlés megbízta az elnökséget, hogy a terület megszerzése céljából lépjen a „Hosszúfoki“ ármentesítő társulattal, mint tulajdonossal érintkezésbe. A számvizsgáló-bizottság a lefolyt évi számadásokról tesz jelentést, majd a jövő évi költségelőirányzat fogadtatott el, mivel kapcsolatban a tagok évi járuléka 30

fillérben állapított meg. A tisztújítás során elnökké *Emperl Ernőt*, alelnök-igazgatóvá *Zolnay Béla*, újra megválasztattak.

K.

— VEGYESEK —

Állami segedelem. A *Poprádvölgyi halászati társulat* megokolt kérelmére, a földművelésügyi miniszter 2500 korona állami segedelmet engedélyezett a nevezett társulatnak. Ezen összeg terhére a társulat 5 költőházat tartozik építeni, úgy hogy a meglévőkkel együtt a jövőben valamennyi egységes patakcsoporthoz meglesz a maga külön költőháza, mely a népesítéshez szükséges halanyagot termeli. Az összeg valamelyes része halőrök jutalmazására, továbbá vidrvasak beszerzésére van szánva, mert a vidrák nagymérvű elszaporodása azoknak tervszerű pusztítását teszi szükségessé.

A *Zentavidéki halászati társulat* pedig, 1000 K. segedelmet kapott avégből, hogy a magyar-kanizsai határban fekvő Kis-Tisza medrét ivadéknevelő tóvá alakíthassa. A segedelem csak akkor folyósítatik, ha a társulat a terület használati jogát 15 évre, továbbá pedig a vízhasználati engedélyt is megszerzi.

Halászati örök felállítására érdekében a Borsód tiszai halászati társulat választmánya emlékiratban fordult a földművelésügyi kormányhoz. Abban kifejti, hogy az állami közbiztonsági közegek mai elfoglaltságukban nem képesek az orvhalászatokkal szemben olyan ellenőrzést kifejteni, a milyen az e téren uralkodó visszasságok megszüntetésére okvetlenül szükséges. E miatt a halászati tilalmak nem is érvényesülnek, sőt a halasítás érdekében hozott áldozatok sem érlelnek kellő gyümölcsöt. Okvetlenül szükségesnek tartja tehát a társulat, hogy a víz őrzése külön e célból alkalmazott egyénekre bizassék, úgyhogy minden 100—150 kl. hosszú vízszakaszra jusson egy-egy ilyen halászati őr. Ők lennének hivatva arra is, hogy felügyeljék a kiméleti tereket és vezessék a halivadéknevelő telepeket, valamint egyéb, a halászat érdekeit szolgáló művek munkáját. A társulat nagy reményeket fűz ez intézményhez s erősen számít arra is, hogy a földművelésügyi kormány megtalálja a módját annak, hogy az mielőbb felállíttassék valamennyi nagyobb halasvíz mentén.

Halászejegyek használata körül mutatkozó visszaélések meggátolására úgy értesülünk, a földművelésügyi miniszter legközelebbi körrendeletet fog a törvényhatóságokhoz kibocsátani, a melyben részletesen körülírja, hogy ki kaphat munkásjegyet. A rendelet egész terjedelmében közölni fogjuk.

Halastavak bérlőinek figyelmébe ajánljatik,

hogy **Torontálmegyei Lukácsfalva** község határában a Bega folyó jobbpartján 527 hold síkvíz és 400 hold nádasból álló **Fehértó**, melynek vizszíne a létesített víziművek segítségével a halászat céljainak megfelelőleg szabályozható, f. é. június hó 1-étől hosszabb időre bérbe adatik. Bővebb felvilágosítást nyújt **gróf Harnoncourt Felix** jószágigazgatója **Écskán**.

Az **IHÁROSI TÓGAZDASÁG** (Somogy megye)

ajánl tavaszi szállításra

amerikai törpeharcsákat,

melyek a békákat a halastavakból teljesen kipusztítják. — Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség.